

HOTĂRÎREA CURȚII CONSTITUȚIONALE
privind controlul constituționalității unor prevederi
din Legea nr. 395-XIV din 13 mai 1999 "Cu privire la avocatură"*

Nr.8 din 15.02.2000

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.24-26/11 din 02.03.2000

* * *

---

* M.O., 1999, nr. 98-100, art. 485.

În numele Republicii Moldova,
Curtea Constituțională în componența:
Pavel BARBALAT - președinte
Nicolae CHISEEV - judecător-raportor
Mihai COTOROBAI - judecător
Constantin LOZOVANU - judecător
Gheorghe SUSARENCO - judecător
Ion VASILATI - judecător-raportor

cu participarea grefierului Aliona Balaban, deputaților în Parlament Victor Cecan, Ion Neagu, Ștefan Secăreanu și Alexandru Lazăr, avocatului parlamentar Alexei Potînga, autori ai sesizărilor, șefului secției relații cu autoritățile publice în Direcția juridică a Aparatului Parlamentului Ion Creangă, reprezentantul permanent al Parlamentului la Curtea Constituțională, în prezența Președintelui Uniunii Avocaților Gheorghe Amihalachioae, conducându-se după art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, art. 4 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art. 16 alin. (1) din Codul jurisdicției constituționale, a examinat în ședință plenară publică dosarul pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr. 395-XIV din 13 mai 1999 "Cu privire la avocatură".

Temei pentru examinarea dosarului au servit sesizările deputaților în Parlament Victor Cecan, Iurie Roșca, Ion Neagu, Ștefan Secăreanu, Alexandru Lazăr și avocatului parlamentar Alexei Potînga, depuse în conformitate cu art. 24 și 25 din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art.38 și 39 din Codul jurisdicției constituționale.

Avînd în vedere că sesizările vizează același obiect, prin deciziile Curții Constituționale din 26 octombrie și 11 noiembrie 1999, ele au fost conexe într-un singur dosar, admise pentru examinare în fond și înscrise în ordinea de zi.

În procesul examinării preliminare a sesizărilor Curtea Constituțională a solicitat puncte de vedere Președintelui Republicii Moldova, Parlamentului, Ministerului Justiției, Procuraturii Generale, Curții Supreme de Justiție, Ministerului Afacerilor Interne și Consiliului Uniunii Avocaților.

Examinînd materialele dosarului, audiind informația prezentată de judecătorii-raportori și argumentele expuse de părți.

Curtea Constituțională

a c o n s t a t a t :

1. La 13 mai 1999 Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 395-XIV "Cu privire la avocatură" (în continuare - Legea nr. 395-XIV), care stabilește specificul și atribuțiile avocaturii, dobîndirea calității de avocat, drepturile și îndatoririle avocatului, formele de exercitare a profesiei de avocat și modul de organizare a activității acestuia.

Deputatul Victor Cecan a sesizat Curtea Constituțională, solicitînd controlul constituționalității prevederilor art. 2 alin. (2), art. 4

alin. (2), art. 5 alin. (2), art. 6 alin. (1), (2), (3) și (7), art. 26 alin. (6), art. 41 alin. (3), art. 44 alin. (4) din Legea nr. 395-XIV ca fiind neconforme art. 4, art. 7, art. 16 alin. (2), art. 18 alin. (2), art. 21, art. 26, art. 28, art. 43, art. 96, art. 107 din Constituție și standardelor și normelor internaționale, respectarea cărora este garantată de Republica Moldova și care au prioritate asupra legilor ei interne.

Avocatul parlamentar Alexei Potînga în sesizarea sa contestă constituționalitatea art. 2 alin. (2), a sintagmei "cunoaște limba de stat" din art. 6 alin. (1), art. 6 alin. (6) și (7), art. 15 alin. (4), precum și a art. 44 alin. (4) din Legea nr. 395-XIV, întrucît, în opinia sa, prevederile acestora îngădesc drepturile și libertățile fundamentale ale cetățenilor, au un caracter discriminatoriu și contravin art. 42 alin. (1), art. 43 din Constituție, art. 11 alin. (1) din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Deputații Iurie Roșca, Ion Neagu, Ștefan Secăreanu și Alexandru Lazăr au solicitat controlul constituționalității prevederilor art. 2 alin. (2), art. 4 alin. (2), art. 5 alin. (2), art. 6 alin. (7), art. 11, art. 13 alin. (1), art. 15 alin. (9), art. 26, art. 27, art. 29-33, art. 35 alin. (2), art. 36 alin. (1) lit.e), art. 37, art. 38, art. 44 alin. (4) din Legea nr. 395-XIV. Dar, după cum reiese din textul sesizării, se contestă doar constituționalitatea prevederilor art. 2 alin. (2), art. 4 alin. (2), art. 5 alin. (2), art. 6 alin. (7), art. 11 alin. (1), (2) și (3), art. 15 alin. (2), art. 26 alin. (6) și art. 44 alin. (4) din Legea nr. 395-XIV. La celelalte articole din lege autorii sesizării se referă doar în contextul unei înțelegeri și aprecieri mai exacte a sensului prevederilor contestate, neraportîndu-le la dispozițiile constituționale.

În opinia autorilor sesizărilor, prevederile Legii nr. 395-XIV, potrivit cărora profesia de avocat poate fi exercitată numai de către membrii Uniunii Avocaților și numai în conformitate cu atribuțiile Uniunii și organelor acesteia, limitează drepturile și libertățile fundamentale ale cetățenilor statuate de Constituție, intră în contradicție cu dispozițiile art. 1 alin. (3), art. 4, art. 7, art. 8 alin. (2), art. 15, art. 16 alin. (2), art. 20, art. 23 alin. (1), art. 26 alin. (3), art. 43 alin. (1), art. 54 din Constituție și cu actele internaționale cu privire la drepturile omului.

În conformitate cu art. 6 alin. (2) din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională consideră că sesizările au ca obiect prevederile art. 2 alin. (2), art. 4 alin. (2), art. 5 alin. (2), art. 6 alin. (1), (2), (3), (6) și (7), art. 7 alin. (1) și (3), art. 11 alin. (1), (2) și (3), art. 15 alin. (4) și (9), art. 26 alin. (6), art. 41 alin. (3) și art. 44 alin. (4) din Legea nr. 395-XIV, care conțin probleme de drept și țin de competența ei.

2. Raportînd dispozițiile Legii nr. 395-XIV, contestate în sesizări, la normele Legii Supreme, Curtea Constituțională reține următoarele.

Autorii sesizărilor contestă constituționalitatea:

- art. 2 alin. (2), care prevede că profesia de avocat se exercită numai de membrii Uniunii Avocaților din Republica Moldova;

- art. 26 alin. (6), potrivit căruia nici un barou nu poate funcționa în afara Uniunii Avocaților;

- art. 44 alin. (4), potrivit căruia, după intrarea în vigoare a Legii cu privire la avocatură, persoanele care dețin licența privind dreptul de acordare a asistenței juridice pot exercita în continuare profesia de avocat numai dacă vor adera în termen de 5 luni la Uniunea Avocaților. Licențele persoanelor care nu se vor conforma acestor prevederi își pierd valabilitatea.

Autorii sesizărilor afirmă că prin aceste norme se stabilește monopolul membrilor Uniunii Avocaților din Republica Moldova asupra activității profesionale de apărare a drepturilor omului, limitându-se astfel accesul juriștilor profesioniști licențiați care nu sînt membri ai Uniunii Avocaților de a participa în calitate de apărători și de a acorda asistență juridică, prin aceasta lezîndu-se drepturile și libertățile fundamentale ale cetățenilor, garantate de Constituție, în special dreptul la muncă, la libera alegere a muncii și la libera asociere.

Potrivit art. 1 alin. (3) din Constituție, demnitatea omului, drepturile și libertățile lui reprezintă valori supreme. Drepturile și libertățile omului determină sensul, conținutul și aplicarea legilor, activitatea puterilor legislativă și executivă, administrației publice locale, ele sînt asigurate de justiție și statuate de art. 6, art. 16, art. 20 și art. 26 din Constituție.

Curtea Constituțională relevă că legiuitorul, statuînd condițiile și modul de accedere a persoanelor la activitatea juridică profesională, trebuia să se îngrijească ca prevederile respective să nu contrazică principiile constituționale, pentru a exclude posibilitatea restrîngerii drepturilor cetățenilor.

Prevederile art. 2 alin. (2), art. 26 alin. (6) și art. 44 alin. (4) din această lege, atît prin conținutul lor, cît și prin sensul atribuit de practica judiciară, stabilesc de fapt că la asistența și reprezentarea juridică în fața organelor de jurisdicție și de urmărire penală pot fi admiși numai membrii Uniunii Avocaților. Această modalitate stabilită de legiuitor împiedică accesul la activitatea de avocat a juriștilor profesioniști care nu sînt membri ai Uniunii Avocaților, dar care dețin licență privind dreptul de acordare a asistenței juridice, ceea ce confirmă calificarea lor juridică, și nu este altceva decît instituirea monopolului membrilor Uniunii Avocaților asupra profesiei de avocat.

Aceste prevederi, instituite de legiuitor, restrîng dreptul cetățeanului, conferit prin art. 26 alin. (2) din Constituție, de a reacționa independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale și îngrădesc dreptul său la alegerea liberă a avocatului (apărătorului) pentru acordarea de asistență juridică calificată.

Dreptul părților de a fi asistate în tot cursul procesului de un avocat, ales sau numit din oficiu, statuat de art. 26 alin. (3) din Constituție, nu poate fi apreciat ca o obligație a părților de a apela, pentru asistență juridică, numai la membrii Uniunii Avocaților, ce o confirmă și prevederile art. 45 din Codul de procedură penală, care oferă inculpatului dreptul de a renunța la avocat și de a se apăra el însuși.

Potrivit art. 26 alin. (4) din Constituție, amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege. Dispoziția constituțională "activitatea persoanelor care exercită apărarea" acordă cetățenilor dreptul de a beneficia nu numai de asistența juridică a membrilor Uniunii Avocaților, dar și a altor apărători.

În conformitate cu art. 43 alin.5 din Codul de procedură penală, în calitate de apărători se admit avocații, iar prin decizia judecătorului sau a anchetatorului, prin încheierea instanței de judecată, pot fi admise și alte persoane care dispun de licența respectivă. Prin urmare, fiecare cetățean are dreptul de a fi asistat în proces de avocat, indiferent de faptul dacă acesta este sau nu este membru al Uniunii Avocaților.

Dispozițiile art. 26 din Constituție corespund întru totul

standardelor de drept internaționale, recunoscute de Republica Moldova, în domeniul asigurării drepturilor persoanelor învinuite de crimă. Astfel, potrivit art. 14 alin.3 lit. d) din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, orice persoană acuzată de comiterea unei infracțiuni are dreptul să se apere ea însăși sau să aibă asistența unui apărător ales de ea. Acest drept, așa cum rezultă din principiile fundamentale privind rolul juristului adoptate de Congresul VIII al Organizației Națiunilor Unite asupra prevenirii criminalității și tratamentului delincvenților presupune că orice persoană este în drept de a apela la orice jurist pentru apărarea drepturilor sale în toate fazele dezbaterii cauzei penale. Prin urmare, standardele și normele internaționale privind drepturile fundamentale ale omului de asemenea consfințesc dreptul fiecăruia de a-și alege în mod independent apărătorul.

Condiția obligatorie de a avea calitatea de membru al Uniunii Avocaților din Republica Moldova pentru juriștii care dețin licența Ministerului Justiției privind dreptul de acordare a asistenței juridice aduce atingere drepturilor constituționale ale cetățenilor la libera asociere și la libera alegere a muncii și profesiei (art.42 și 43 din Constituție) și, de asemenea, contravine Declarației universale a drepturilor omului, care prevede că nimeni nu poate fi silit să facă parte dintr-o asociație (art. 20 alin. (2)).

Instituirea prin lege a monopolului Uniunii Avocaților asupra profesiei de avocat, evident, nu contribuie la concurența între persoanele care acordă asistență juridică, mai mult ca atât, împiedică dezvoltarea ei. Aprobarea statelor de personal ale Uniunii Avocaților exclusiv de către Congresul avocaților, potrivit art. 28 alin. (3) lit. f) din Legea nr. 395-XIV, poate crea în mod artificial un deficit de servicii juridice, ceea ce, implicit, va conduce la încălcarea drepturilor omului prevăzute de art. 26 alin. (3) din Constituție.

Având în vedere cele menționate, Curtea Constituțională conchide că art. 2 alin. (2) din Legea nr. 395-XIV, care prevede că profesia de avocat se exercită numai de către membrii Uniunii Avocaților, și art. 26 alin. (6) din această lege, potrivit căruia nici un barou nu poate funcționa în afara Uniunii Avocaților, contravin art. 1 alin. (3), art. 6, art. 16, art. 22, art. 26, art. 42 și art. 43 din Constituție.

Pentru aceleași motive nu corespunde acestor prevederi ale Constituției nici art. 44 alin. (4) din Legea nr. 395-XIV, potrivit căruia licențele persoanelor care nu au aderat în termen de 5 luni la Uniunea Avocaților își pierd valabilitatea. Această prevedere constituie temei juridic pentru neadmiterea în proces în calitate de apărător a juriștilor care dețin licența respectivă, dar care nu sînt membri ai Uniunii Avocaților, ceea ce contravine, de asemenea, Legii nr. 332-XIV din 26 martie 1999 "Privind acordarea de licențe pentru unele genuri de activitate"* . Potrivit art. 16 alin. (3) din această lege, licența poate fi retrasă prin decizia instanței de judecată în condițiile legii.

---

* M.O.,1999, nr. 62-64, art. 290.

Astfel, legiuitorul, stabilind în art. 44 alin. (4) din Legea nr. 395-XIV că licențele persoanelor care nu se vor conforma acestor prevederi își pierd valabilitatea, și-a arogat atribuții ale puterii judecătorești, ceea ce contravine art. 6 din Constituție.

3. În sesizări se contestă, de asemenea, constituționalitatea următoarelor prevederi din Legea nr. 395-XIV: art. 4 alin. (2), potrivit căruia Ministerul Justiției, la propunerea Consiliului Uniunii Avocaților, acordă licența pentru exercitarea profesiei de avocat; art. 5 alin. (2), potrivit căruia licența pentru exercitarea profesiei de

avocat este acordată de către Ministerul Justiției în termen de 30 de zile de la data înaintării propunerii Consiliului Uniunii Avocaților; art. 11 alin. (1), (2) și (3), potrivit cărora încetarea calității de avocat poate fi decisă prin hotărârea Consiliului Uniunii Avocaților, care se înaintează Ministerului Justiției în termen de 5 zile de la adoptare. Ministerul Justiției, în baza acestei hotărâri, suspendă, în decurs de 30 de zile pe un termen de trei luni, licența pentru exercitarea profesiei de avocat și depune în instanța de judecată cererea de retragere a acesteia.

Autorii sesizărilor susțin că prevederile articolelor enumerate încalcă bazele juridice și organizatorice de acordare a licențelor, contravin dispozițiilor art. 107 alin. (1) din Constituție și art. 6, art. 7, art. 9, art. 14 și art. 16 din Legea nr. 332-XIV din 26 martie 1999.

Curtea Constituțională, examinând argumentele autorilor sesizărilor, reține următoarele.

Legea nr. 332-XIV "Privind acordarea de licențe pentru unele genuri de activitate", adoptată la 26 martie 1999, stabilește bazele juridice, organizatorice și economice de acordare a licențelor pentru dreptul de practicare a unor anumite genuri de activitate și au drept scop respectarea riguroasă a standardelor și normelor de calificare necesare desfășurării acestor genuri de activitate, asigurarea protecției intereselor și securității persoanei, societății și statului.

Modul de prezentare a actelor necesare pentru acordarea licenței și modul de eliberare a licenței, inclusiv pentru acordarea asistenței juridice, stabilite de Legea nr. 332-XIV, sînt unice și obligatorii.

Legea nr. 332-XIV nu condiționează acordarea licenței prin obligația titularului de a solicita consimțămîntul vreunui organ.

Acordarea licenței pentru exercitarea profesiei de avocat de către Ministerul Justiției numai la propunerea Consiliului Uniunii Avocaților, potrivit art. 4 alin. (2), precum și normele cuprinse în art. 11 alin. (1), (2) și (3) din Legea nr. 395-XIV, care reglementează încetarea calității de avocat, confirmă că un organ nestatal (Consiliul Uniunii Avocaților) este investit cu atribuții de stat și prin aceasta se aduce atingere competențelor constituționale ale Ministerului Justiției ca organ central de specialitate al statului, ceea ce contravine art. 107 alin. (1) din Constituție. În plus, pct. 12 din Anexa nr. 2 la Legea nr. 332-XIV nu prevede un astfel de gen de activitate care se practică în bază de licență - exercitarea profesiei de avocat. Modalitatea de suspendare a licenței pentru exercitarea profesiei de avocat prevăzută în art. 11 alin. (3) din Legea nr. 395-XIV contravine și prevederilor cuprinse în art. 16 din Legea nr. 332-XIV.

Pentru considerentele menționate sînt neconstituționale și prevederile art. 6 alin. (2) din Legea nr. 395-XIV în partea care stipulează că admiterea în profesia de avocat se efectuează pe baza unui examen de calificare organizat de către Consiliul Uniunii Avocaților.

Totodată, Curtea Constituțională consideră că prevederile art. 6 alin. (3) din aceeași lege, conform cărora sînt scutite de examenul de calificare persoanele care au cel puțin 5 ani vechime în muncă în funcția de judecător sau procuror ori au grad științific în domeniul dreptului, nu contravine dispozițiilor constituționale. Parlamentul, ca unica autoritate legislativă a statului, este în drept să adopte o normă prin care persoanele care au o bună pregătire pentru exercitarea profesiei de avocat să fie scutite de examenul de calificare.

4. Potrivit art. 7 alin. (1) din Legea nr. 395-XIV, avocații străini pot exercita profesia de avocat în Republica Moldova dacă îndeplinesc condițiile prevăzute de această lege, fie permanent, în temeiul acordului bilateral dintre Uniunea Avocaților și organizația avocaților

din țara respectivă, fie ocazional, împreună cu un avocat din Republica Moldova, cu înștiințarea Uniunii Avocaților. Art. 7 alin. (3) din lege interzice avocatului străin să pună concluzii orale sau scrise în fața instanțelor de judecată și a celorlalte organe de jurisdicție din Republica Moldova, cu excepția instanțelor judecătorești economice.

În Republica Moldova procedura în cauzele penale este reglementată de Codul de procedură penală, care, potrivit art. 1, este unică și obligatorie pentru toate instanțele de judecată, organele procuraturii, de anchetă și de cercetare penală. Avocatul care exercită apărarea în procesele judiciare penale este parte la proces. Prin urmare, și modalitatea de participare a avocatului străin la procesul penal trebuie să fie reglementată de Codul de procedură penală.

Prevederile art. 7 alin. (1) și (3) din Legea nr. 395-XIV contravin legislației în vigoare și privează de fapt inculpatul (bănuitul) de dreptul de a alege un avocat străin, interzic participarea avocatului străin la procesul penal și obligă cetățenii să aleagă apărătorul numai din rândul membrilor Uniunii Avocaților, prin aceasta limitând nelegal dreptul constituțional al cetățeanului de a-și alege în mod independent apărătorul și restrânge exercițiul dreptului la apărare (art. 26 din Constituție, art. 14 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice).

5. Deputatul în Parlament Victor Cecan și avocatul parlamentar Alexei Potînga contestă constituționalitatea art. 6 alin. (1) din Legea nr. 395-XIV în partea ce prevede că avocat poate fi cetățeanul Republicii Moldova care cunoaște limba de stat. În opinia autorilor sesizării, această prevedere încalcă principiul egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice (art. 16 alin. (2) din Constituție), dreptul cetățenilor de a beneficia de protecția statului atât în țară, cât și în străinătate (art. 18 alin. (2) din Constituție) și restrânge dreptul cetățeanului la libera alegere a muncii (art. 43 alin. (1) din Constituție).

Curtea Constituțională consideră neîntemeiate argumentele expuse în sesizări pentru următoarele motive.

Potrivit art.13 din Legea Supremă, limba de stat a Republicii Moldova este limba moldovenească. Totodată, statul recunoaște și protejează dreptul la păstrarea, la dezvoltarea și la funcționarea limbii ruse și a altor limbi vorbite pe teritoriul țării. În conformitate cu dispozițiile art.118 alin.(1) și (2) din Constituție, procedura judiciară se desfășoară în limba moldovenească. Persoanele care nu posedă sau nu vorbesc limba moldovenească au dreptul de a lua cunoștință de toate actele și lucrările dosarului, de a vorbi în instanță prin interpret.

În lumina celor arătate, obligația avocaților de a cunoaște limba de stat, stipulată în art.6 alin.(1) din Legea nr.395-XIV, avînd drept finalitate punerea în practică a principiului bunei administrări a justiției, nu constituie o încălcare a dispozițiilor constituționale. Cunoașterea limbii oficiale a statului de către avocați este un criteriu profesional și o garanție suplimentară a calității serviciilor prestate de ei.

6. În sesizările deputaților în Parlament și a avocatului parlamentar Alexei Potînga se contestă, de asemenea, constituționalitatea art. 6 alin. (6) și (7) din Legea nr. 395-XIV, care prevăd unele restricții la exercitarea profesiei de avocat.

Potrivit art. 6 alin. (6) din Legea nr.395-XIV, persoanele care au deținut anterior funcțiile de judecător, procuror și colaborator al organelor de anchetă nu pot exercita, timp de 5 ani de la demisionare, profesia de avocat la instanțele de judecată și în organele de anchetă în care au lucrat în funcția respectivă.

Curtea Constituțională constată că aceste prevederi restrâng dreptul cetățeanului de a-și alege de sine stătător apărătorul și dreptul la libera alegere a muncii (art. 26 alin. (3) și art. 43 alin. (1) din Constituție).

Contravine acestor dispoziții constituționale și art. 6 alin. (7) din Legea nr.395-XIV. Circumstanțele care exclud participarea la procesele judiciare penale a persoanei care efectuează apărarea în procesul penal sînt stabilite în Codul de procedură penală (art. 46/1). Art. 6 alin. (7) din Legea nr. 395-XIV conține însă dispoziții noi privind circumstanțele ce interzic participarea la proces a persoanei care exercită apărarea.

După cum s-a menționat mai sus, în conformitate cu art. 26 din Constituție, dreptul de a alege avocatul (apărătorul) aparține însuși subiectului apărării, fiind dreptul său exclusiv. În lumina dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 26 și 43, prin prevederile art. 6 alin. (7) din Legea nr. 395-XIV, potrivit cărora avocatul nu-și poate exercita profesia la instanța de judecată, unde funcția de judecător o îndeplinește soția, soțul avocatului, ruda ori afinul său, pînă la gradul al treilea inclusiv, legiuitorul a încălcat dreptul cetățeanului la libera alegere a apărătorului. Mai mult ca atît, legiuitorul, prin norma citată, așa cum rezultă din conținutul acesteia, a extins temeiurile interdicției asupra exercitării apărării în cadrul procesului penal în toate instanțele de judecată.

Prevederile art. 6 alin. (7) din Legea nr. 395-XIV contravin, de asemenea, principiului contradictorialității și egalității părților, consacrat în procedura judiciară.

7. Curtea Constituțională consideră că prevederile art.15 alin.(4) din Legea nr.395-XIV în partea care stipulează că percheziționarea avocatului, a domiciliului ori a cabinetului său nu poate fi făcută decît în prezența procurorului, în temeiul unui mandat emis anticipat în acest scop, de asemenea, contravin dispozițiilor constituționale. Procedura percheziționării este stabilită în Codul de procedură penală (art.148-150). Norma din legea organică în general nu prevede prezența procurorului la percheziționare. Prin urmare, prevederile art.15 alin.(4) din Legea nr.395-XIV constituie o excepție, stabilită de legiuitor doar la percheziționarea avocatului, ceea ce contrazice principiul constituțional privind egalitatea tuturor cetățenilor în fața legii și a autorităților publice (art.16).

8. Grupul de deputați în Parlament Iurie Roșca, Ion Neagu, Ștefan Secăreanu și Alexandru Lazăr contestă, de asemenea, constituționalitatea art. 15 alin. (9) din Legea nr. 395-XIV, potrivit căruia avocatul nu răspunde penal pentru susținerile făcute, oral sau în scris, în fața instanței de judecată sau a altor organe, dacă aceste susțineri sînt în legătură cu apărarea și necesare cauzei ce i-a fost încredințată.

Curtea Constituțională consideră că dispozițiile articolului în cauză corespund Constituției și Codului de procedură penală. Prevederile art. 15 alin. (9) din Legea nr. 395-XIV stabilesc de fapt garanții pentru activitatea profesională a avocatului (apărătorului), însă aceasta nu înseamnă nicidecum că avocatul în general este scutit de răspundere penală sau de altă răspundere. În cazul în care există temeiuri suficiente și în condițiile respectării procedurii legale, avocatul poate fi tras atît la răspundere penală, cît și la altă răspundere pentru încălcarea legii.

9. În sesizarea deputatului Victor Cecan se contestă constituționalitatea art. 41 alin. (3) din Legea nr. 395-XIV, care prevede că asupra activității de avocat nu se extind prevederile Legii cu privire la antreprenoriat și întreprinderi.

Din preambulul Legii nr. 845-XII din 3 ianuarie 1992 "Cu privire la

antreprenoriat și întreprinderi" (cu modificările și completările ulterioare) rezultă că ea stabilește agenții economici care au dreptul, în numele lor (firmelor lor), să desfășoare activitate de antreprenoriat în Republica Moldova și determină principiile juridice, organizatorice și economice ale acestei activități. Legea nu se extinde asupra persoanelor juridice și asupra persoanelor fizice care desfășoară o altă activitate decât cea de antreprenoriat. În acest context este de menționat că, potrivit art.1 alin.(2) din Legea nr.395-XIV, profesia de avocat nu ține de activitatea de întreprinzător și nu urmărește un scop lucrativ.

Pentru considerentele menționate, Curtea constată că dispozițiile art. 41 alin. (3) din Legea nr. 395-XIV nu contravin Constituției.

Conducându-se după art. 140 din Constituție, art. 1 alin. (3) lit. a) și c), art. 26 alin. (4) și (5) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art. 62 și 68 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

H O T Ă R Ă Ș T E :

1. Recunoaște constituționale prevederile art. 6 alin. (1) și (3), art. 15 alin.(9) și art. 41 alin. (3) din Legea nr. 395-XIV din 13 mai 1999 "Cu privire la avocatură".

2. Declară neconstituționale prevederile art. 2 alin. (2), sintagma "la propunerea Consiliului Uniunii Avocaților" din art. 4 alin. (2), sintagma "de la data înaintării propunerii Consiliului Uniunii Avocaților" din art. 5 alin. (2), sintagma "organizat conform prevederilor prezentei legi și statutului profesiei de avocat" din art. 6 alin. (2), sintagma "în prezența procurorului" din art.15 alin.(4), art.6 alin.(6) și (7), art. 7 alin.(1) și (3), art. 11 alin. (1), (2) și (3), art. 26 alin. (6) și art. 44 alin.(4) din Legea nr. 395-XIV din 13 mai 1999 "Cu privire la avocatură".

3. Prezenta hotărîre este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în "Monitorul Oficial al Republicii Moldova".

PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE

Pavel BARBALAT

Chișinău, 15 februarie 2000.
Nr. 8.